

EGY PÁR SÁRGA CSIZMA.

I.

— Nem és nem, Holhőf Vitus bíró úr! Hiába ígér nekem Poprád városa akármit, én nem adom oda kőházamat és a falut, apám örökségét!

— De gondolja meg a nemzetes kisasszony, hogy az egész falu ma rom...

— Tudom, tudom, bíró uram, hogy mit akar mondani. Az én házam rom, éppúgy a templom és őseim kriptája is és hogy nincs pénzem a tatarozásra, ezt mind tudom. De a világ minden kincséért...

— Hallgasson meg, kisasszony! A szepesszombatiak megvették a falu felét. Malduri Hánk úrtól, a második nemesi possessortól, a szép kőházzal együtt, örült árért: 450 forintért, amikor egy polgári ház legfeljebb 10 pengőt ér...

— Elég cudar volt, hogy odaadta ősi fészket!

— Kérem, Hánk úr igen jól járt. Fényes szerepet visz Zsigmond királyunk udvarában, míg itten éhezett, hiszen nem volt jobbágya, aki megművelte volna földjeit, mind meghaltak a pestisben...

— Mint az én szüleim, testvéreim, a papunk és valamennyi paraszton, az öreg becsületes Valter kivételével, aki mellettem maradt és érettem dolgozik.

— És ha ő is meghal? Mit csinál Flóra kisasszony akkor? Finom keze csak hímezni tud és képecskéket pingálgatni.

— Bíró úr, tudok én egyebet is. Jó atyám megtanított a franciák nyelvére. Olvasni is tudok. Fiatal is vagyok. Van még nagyúri vár a világon, ahol végső esetben kenyeret kereshetek, mint hercegleányok tanító-nője, bár igen büszke vagyok.

— Elhiszem, hogy igaza lesz, kisasszony, de addig rombadúl a kúriája, rombadúl a falu is, gaz veri fel a mezőket, erdejében elszaporodik a farkas. Egyedül van. Az öreg Valter nem védheti meg, ha rablók jönnek. Saját érdekében kérem, fogadja el ajánlatunkat. Fizetünk 500 aranyat.

— Hiábavaló minden Holhőf mester, ősi jussom nem eladó. Az Isten áldja meg!

Megsértve és fejcsóválva bicegett ki a poprádi bíró a Sztojánfalvykúria egyetlen egy lakályos terméből, a nagy kandallóval ellátott „kemenáté“-ből, a fehérnépeknek szakadt szőnyegekkel, kopott kárpitokkal díszített, bútorokkal rosszul teletömött szobájából. Vitus mester megállt a csillogó hóban, a félig összeomlott kapu előtt, amelynek címerpajzsán álmosan bóbiskolt a sisakot tartó összetöredezett medve. Öklét rázta az emeleti befüggönyözött ablak felé és azt morogta:

— A miénk lesz még ez a bagolyfészek, de sokkal olcsóbb árban!

Azután a közeli Poprád felé vette útját.

II.

Flóra egyedül maradt. Leült elhanyagolt rokkája mellé. Berregett az orsó és a kisasszony fehér ujjá szorgalmasan nyálazta a repülő fonalat. Haja éppen olyan színű volt, mint a len, szeme pedig maga a szepesi lenvirág. Telt melléből sóhaj szállt ki.

— Diadalmasan vertem vissza az ostromot, pedig éhes gyomorral nehéz a harc 500 arany ellen... De ne mondja senki sem, hogy az utolsó Sztojánfalvy éppen olyan hitvány, mint drága rokonom: Malduri Hánk, aki valóságos Ézsau... Én rontottam el az ő eszét! Folyton Parcival és Lancelot, Artus és Ginevra történetéről kellett mesélnem... Nem vette észre, hogy itt várja a boldogsága... Ketten felépíthettük volna vállvetett munkával és egy kis kölcsönpénzzel a falut — de nem —, ő nem szegény nemesi leányról álmódott, hanem mesebeli királykisasszonyról, Brabanti Elzákról, Sigunekről, Isoldákról... Elkótyavetyélte a birtokot, hogy a király udvarában kalandokat keressen... Menjen Isten hírével, nem búsulok utána!... Hej, pedig keserves ilyen fiatalon egyedül lenni és lassan elhervadni!... Szép vagyok én is, mutatja ezt a homályos velencei tükör a falon... de én nem várhatok királyfira, aki ezen a romhalmazon keresztültörjön, mint Szigfrid a lángtengeren át az alvó Brunhildához!... — Így elmélkedett a magányos lány.

Kopogás hallatszott.

Vén, de erőteljes, rongyos báránybundába bujtatott, görnyedt emberke botlott át a küszöbön.

— Mit hoztál, Valter apó?

— Vacsorát márá, kisasszonykám. Az erdőben agyonvertem egy fiatal őzikét. Farkasvitést is hallottam. Futottam, hogy fel ne faljanak! Az őzet felbontottam és megnyúztam. Itt sütöm meg a kandallóban, ha megengedi; soká tart, míg a konyhában tüzet rakhatnék. De itt már sötét van!

Flóra felkelt, szétlebbentette a függönyt. Szeme ráesett a túlsó oldalon elhagyottan álló Hánk-kúriára. Szekér állt előtte. Fekete ruhájú, nagy prémes gallérú urak szálltak ki belőle.

— Valter, mit keresnek azok ottan?

— Hazamenet talákoztam egy szepesszombati korombeli öreg emberrel. Rőzsét szedett az erdőben, tehát tolvaj. Nem szóltam neki ezért, így hát elmesélte, hogy jön a király meg a felesége. Szepesszombaton kellene megszállniok, de a tanács azt gondolta, Malduri Hánk tágas kúriája alkalmasabb é nagy vendégek befogadására. Hiszen a városban nincsen akkora ház, és most rendbe akarják hozni a szomszédságot. Megnézik az urak, hogy mi mindent kell csinálni!

— És mikor jön a király?

— Valamikor újév után. Kisasszony, adjon sót és zsírt!

— Zsírunk nincsen, Valterkám!

— Akkor száraz lesz a peccsenye!

— Megesszük úgy is!

— Kisasszony, ez így nem mehet tovább! Adjunk el valamit! Nyissa ki a ládát, vegyen ki belőle valamilyen arany lim-lomot, majd elviszem a szepesszombati ötvöshöz.

— Valter, már semmim sincsen egy pár fülbevalón és aranygyűrűn

kívül. De várj csak, van még egy ezüst karperecem. Itt van ni! Ezt eladhatod. A többi, a fülbevaló és a gyűrű, édesanyám ékszere — attól nem válok el.

— Kisasszony, ha a király jön, vége lesz a nyomornak. Öfelsége nem tűrheti, hogy nemes szolgálai éhezzenek. Vesse magát lába elé és kérjen segítséget!

— Mit gondolsz, Valter, én alázom meg magam? Olyan nincs! Nem vagyok én koldus! Eladjuk a bútort, szőnyeget, függönyt, mindent, de nem adjuk el ősi jussunkat és büszkeségünket!

— Jól van, no! Azért ne mérgeledjék a kisasszony! Egyék inkább! Itt van egy finom sült comb!

Flóra megvacsorált. Valter apó pedig elszenderedett a meleg kandalló mellett. Az utolsó Sztojánfalvy még sokáig maradt ébren. A király érkezésére gondolt. Hátha ez változást hoz nehéz sorsába?

III.

Multak a napok. Elhagyottan állt a Sztojánfalvy-kúria, senki sem seperte el a mély havat kapuja előtt. Flóra és Valter úgy tengődtek napról-napra. El-eladogattak egyet-mást; az öreg hol nyulat, hol őzet, hol nyírfajdot ejtett zsákmányul.

Flóra sokszor a tükör előtt állt, felpróbálta édesanyja menyegzői ruháját, felrakta ékszereit, azután pedig tükörhasonmása előtt pukkeditzett:

— Parancsára, Felséges Uram!... Isten hozta, gróf úr!

A pirosbársony ruhát hozzáigazította királyi természetéhez. Az aranyliliumokkal átszőtt öltözet igen jól illett arcához, éppúgy a hegyes, üveggyöngyökkel kicifrázott süveg is, csak azt sajnálta, hogy cipőcskéi nem újak. Bizony azokat a poprádi suszter új talpakkal látta el és így kimentek a formából. Legalább ő így képzelte... Mert a cipő egész jóképű volt, bár nem a legcsinosabb.

A tükörtől az ablakhoz sietett. Látta, mint hozzák a szép új bútort, a puha szőnyeget a frissen kimeszelt, belülről kitapétázott, teljesen rendbehozott Hánk-kúriába.

— Egyetlenegy éjjel hál majd a király ebben a vacokban és mennyit költenek reá — mormogta Valter —, a tizedrésze elég volna, hogy rajta tíz évig kényelemben élhetnénk!

Végre megérkezett néhány vakláрма után a várva-várt nap. Az idő is meggondolta magát. Szintén királyt várt. A hó elolvadt a völgyekben. Csak a Tátra csillogott fehéren. Várta a völgegyét: a magyar királyt. Az ég pedig kék diadal selyemsátrat vont fölébe. Valter hővirágot hozott. Flóra a keblére tűzte és nézte az egész Szepesi Felföldről összesereglett cifra bandériumokat, amelyek mind a Hánk-ház előtt sorakoztak.

Ágyülvés hallatszott a Poprád felől. Vasba öltözött, csillogó vitézek jöttek ficánkoló méneken.

A házból hófehér szakállú öreg úr tipegett elő, nagy fekete bundában, medvesipkával fején.

Flóra megismerte.

— Ez Gürgei Jakab úr, a huszonnégy város lelépő grófja. Utolsó hivatalos működése a Felségek fogadása.

Vivát hallatszik.

Párduebőrös, alabárdos, cifra lovasoktól körülvéve, négy fehér lótól vont aranyozott útihintón érkezik meg a királyi pár.

Zsigmond császár és király göndör kecskészakállá remeg az örömtől, talán a csípős szélről is. Jobbra-balra integet a hódoló polgároknak, a bámész jobbágyoknak.

Mellette mosolyog a sötétszöke, búzavirágszemű, kedves arcú Borbála királyné. A kocsi megáll a kúria előtt. Görgei Jakab gróf biztosítja a királyt a tátraalji szászok mély hódolatáról, kezét csókol a felséges asszonynak.

A királyi pár kiszáll és betér az éjjeli szállásra.

IV.

— Miféle düledező csűr ez ottan? — kérdezte Borbála királyné a szászok grófját, az ablakon át Flóra kúriáját mutatva.

— Ez, Felséged, a Sztojánfalvy-nemzetség háza; a kihalt falunak utolsó lakosa él benne.

— Ki az? — folytatta Borbála —, talán valamilyen vén boszorkány-mester, aki ördögi arkánummal menekült meg a dögvésztől, amelyről Görgei uram mesélt?

— Nem boszorkány, Felség, hanem csinos fiatal lány!

— Mit csinál az a szerencsétlen ebben az elátkozott bagolyvárban?

— Éhezik — vetette közbe a szepesszombati bíró, aki a házigazda szerepet tölti be a Hánk-kúriában —; éhezik, pedig sok pénzt kínált neki Poprád, ha eladja házát és a falu felét. A másik fele már a miénk!

— Éhezik? Miért nem adja el a házát?

— Mert büszke. Nem akar elválni ősi földjétől.

— Ez tetszik nekem. Urak! — kiáltott a királyné — hívjátok azonnal elém azt a leányzót!

Flóra éppen a tükör előtt igazította magán az átalakított anyai paradét, amikor a kemenáte ajtaján kopogást hallott. Rissdorf Jakab mester lépett be rajta, akit a huszonnégy város grófnak választott meg Görgei helyett.

— Nemzetes kisasszony, a királyné Ő Felsége parancsára van szerencsém a Hánk-házba hívni.

— Jézusom — vetett keresztet az ajtó előtt az öreg Valter —, mi lesz velünk?

Flóra lelkében fényes tündérpalota emelkedett fel, amelyben mesebeli királyfiak bókolnak ő előtt, aki arany trónon ül.

Szinte futva ment át az úton. Rissdorf Jakab és két polgárból álló kísérete alig tudta követni.

Sötét este volt már, de a királyné szobája világos volt a kandallóban pattogó tűztől.

Borbála éppen sakkozott felséges urával a tűzhely előtt, míg a terem sötét sarkában három udvarhölgy és két apród csendesen beszélgetett.

Flóra meghajtotta magát a királyi pár előtt.

— Lányom — szólt Borbála —, ismerem történetedet. Nagyon tetszel nekem. Azt is tudom, hogy szépen olvasol francia nyelven. Akarsz-e az én felolvasónőm lenni? Akkor megtarthatod birtokodat, sőt lesz rá gondom, hogy kijavítsad ősi fészkedet!

Flóra könnyes szeméből és forró kezesókjából látta a királyné, hogy a lány hálás szíve elfogadja az ajánlatot.

Tagja lett az udvartartásnak.

Holnap mindjárt velünk utazol a lengyel király elébe!

Miután a király is megcirógatta gömbölyű orcáját, amit a királyné nevetve nézett, Flóra engedelmet kért, hogy az utolsó éjszakát még otthon tölthesse, ahol sok elrendezni valója van.

Amikor otthon elmondta az esetet, az öreg Valter levette rongyos bundáját a földre, ráugrott és összetaposta.

— Tyuhaj! Leszünk mi még nagy urak is!

Aztán odatértelt Flóra elé, megölelte és felemelte.

— Jól van, jól, te vén bolond! Csak az a baj, hogy nincsen sárga csizmám! Hogy végignéztek engem azok a cifra frajllák a királyi szobában! Amikor a lábamat vizsgálgatták, elpirultam a szégyentől. Csak volna új csizmám!

Ne búsuljon, kisasszonykám, majd vesz a király úr újat!

V.

Másnap megindult a hosszú menet Lubló felé.

A király kíséretében ott volt Branda bíboros, a pápa követe, tömérdék, gróf és nemes, előkelő hölgyek kíséretében.

Egész karaván. Mindenkinek jó kedve volt, csak a felséges úr szomorodott. Hiába próbálták őt a német hercegek vigasztalni, hogy milyen jól állja a birodalom szénája, amióta Nagy Károly császári koronája a magyar király fején ragyog. Senki sem tudta, hogy mi a baja. Csak a királyné sejtette, hogy hol nyomja felséges férje tyúkszemét a csizma. Nem volt aprópénz a kinstárban, már pedig ki kellett volna váltani a László ellenkirály által Velencének elzalogosított partvidéket. De honnan vegyen pénzt?

Úgy látszik a Lublóra való utazás nem egyszerű udvariassági tény a lengyel királlyal szemben. De ezt Borbála csak úgy gondolta, maga sem tudta biztosan.

Flóra a királynéval ült szemben a király hintáján, ami érthető feltűnést keltett. Borbála bátorságot akart önteni a lányba, azért ültette a legelőkelőbb helyre.

Húnfalu előtt zeneszó várta a menetet.

— Miféle furcsa muzsikások ezek? Milyen furcsa szerszámaik vannak! — kíváncsiskodott Borbála.

— László cigányvajda emberei — szolt a király mosolyogva —, igen érdekes nép. Fáraó ivadécai. Én engedtem meg nekik, hogy az országban letelepedhessenek. Az egyik hangszerük neve: hegedű; a másik ott: az a cimbalom; az a harmadik pedig flótaféle, úgy hívják, hogy tárogató.

— Derék emberek vagytok — szolt a király a cigányoknak —, majd Lublón fogtok nekünk muzsikálni, amikor magyar és lengyel táncban kapaszkodik össze!

A cigányok élén hosszúhajú, feketés arcú, fehérfogú és tüzesszemű óriás állt, vonóval kezében. Nézte a királynét, de még jobban Flórát.

Ez a vajda egyik rokona. — szolt Zsigmond — Szép szál ember, csinos emberek ezek mind; hát még a leányaik — nyelvével csettent a

király — azok valóságos hurik! Tánc a lépésük, dal minden szavuk, méz minden pillantásuk!

— No, no, no! Kérem Felségedet, ne tegyen féltékennyé! Gondolja, hogy én is gitáno vagyok! — nevetett Borbála.

Húnfalván, a királyi kutyapecérek falujában, a királyt gyönyörű farkaskutyával ajándékozták meg.

Késmárkon a királyi menet elé hírnök jött Lubló várából. Jelentette, hogy a lengyel urak már átkeltek a Vörös Klastrom táján a Dunajecen, a határfolyón.

Flóra megnézte a lovacot. Hánk volt.

Ő is megismerte unokánóvérét, de hidegen és húzódozva köszönt, azután elvegyült a kíséretbe.

— Ismeritek egymást? — kérdezte a királyné. — Ez a lovac derék ember, de feleségül vette egy budai nemesített uzsorás lányát. Csúnya, mint az éj, de aranyon hál!

— Hát így lett vége a romantikának? — gondolta Flóra, de nem sokáig tételődött, mert hatalmas ágyúlövessel jelentették nemsokára, hogy a két menet találkozni fog.

A Poprad partján már nyílt egy-két kíváncsi ibolya, néhány könnyelmű fűz halványzöld glóriát viselt, az öreg napanyó pedig legszebb mosolyát vette elő, hogy Lubló várára pislantson.

VI.

Két nagyon fényes csapat találkozott a vár alatt.

Lándzsás ulánusoktól kísérve, két fehér paripán ügettek a magyarok elébe Ulászló király és felesége, a légies szépségű, barnahajú, feketeszemű Anna. A magyar Felségek kiszálltak kocsijukból. Megölelték, megcsókolták a vendégeket. Ulászló csak amúgy, udvariasságból lehelte csókot a szép Borbála orcájára, de Zsigmond, aki könnyen fogott lángot, olyan meleg meggyőződéssel értette forró ajkát Anna szájához, hogy a lengyel királyné, aki nem félt a tréfától, a kezére csapott a felséges gavallérnak.

A nép látta ezt a csattanós jelenetet és hatalmasan éljenzett.

— Ilyen király kell nekünk, aki nem fél a szoknyától! — hangzott el egy csendes megjegyzés.

A két királyi párt felvezették a várba. Flóra utánuk ment.

Hallotta az egyik magyar mágnásasszony mondását:

— Holnap este nagy tánc lesz. A lengyel urak jó táncosok. Az újfajta egyiptomi muzsikások fognak zenélni. Felveszem erre az alkalomra Kordovából hozatott sárga csizmámat. Mindenki abban lesz!

Ez a szó Flóra szívébe nyilalt. Nem táncolhat, nincs sárga csizmája. Ha a megtalpalt, ócska cipőben megy, kinevetik. Ezt pedig nem tűri.

— Hát megint csak összetalálkozunk! — szólítja meg Flórát a poprádi bíró, aki, mint minden egyes városka előljárója, elkísérte a királyt a lublói ünnepekre.

Vitus mester már persze tudta a lány szerencséjét.

— Gratulálok! Mi hiányzik még a boldogságához, kisasszony?

— Egy pár sárga csizma! — mondta önkéntelenül Flóra.

Többet nem mondhatott, mert Borbála királyné visszafordult és intett!

— Hadd mutassam be, Felséges nővérem, legújabb udvarhölgyemet,

Sztojánfalvy Flórát. Derék nő. A világ összes kincséért sem vált meg ősi birtokától, noha nagy inséget látott. Ez a jellem tetszett nekem, ezért vettem magam mellé! Flóra leányom, én mellettem maradsz! — tette hozzá suttogva, amíg Anna királyné saját udvarhölgyeivel beszélgetett.

VII.

A két királynak titkos beszélgetni valója volt.

Egyedül maradtak a szobában, a mellékterem egy ablakmélyedésében telepedett le a két királyné. Borbála intett Flórának, vonuljon félre, mert tanu nélkül akarnak pletykálni. Királynék között is szokás az ilyesmi.

Flóra az ajtó mellett ült egy kereveten. Amíg a két asszony hangos kacagással a két udvar cronique scandaleusé-ban lapozgatott és Flóráról megfeledkezett, a szép lány az ajtón át tisztán hallotta a lengyel király német szavait:

— Elhiszem, hogy Felségednek pénzre van szüksége. Kinek nincsen? Igaz, hogy tudnék 3700 schock sexagenariust nélkülözni, szívesen is adom, de mi halandó emberek vagyunk... Ha Felséged véletlenül meghal, ki adja meg nekem ezt az összeget? Clara pacta, boni amici! Én zálogot kérek!

— Milyen zálogot?

— Adja nekem biztosítékul Lublót, Gnézdát, Podolint és a tizenhárom leggazdagabb szepesi várost!

— Mit gondol? — pattant fel Zsigmond, — miért nem kéri Felséged mindjárt Budát, a Dunántúlt és ráadásul a holdat és a csillagokat? Esküt tettem, hogy nem idegenítek el semmit se! Az nem lehet!

— Akkor pénz sincsen!

— De testvérem, nekem szükségem van rá! Inkább adnék biztosítékot német területtől...

— Nekem a szepesi városok kellenek. Hiszen ha visszafizeti a kölcsönt, visszakapja a városokat is.

Csönd...

Szívszorongva várta Flóra a magyar király feleletét. Saját rongyos faluja és összedűlt háza jutott eszébe. Vajjon lesz-e Zsigmond olyan kemény a kísértéssel szemben, mint amilyen ő volt? Bár ne lett volna az, most volna sárga csizmája, — holnap gróffal vagy lengyel herecggel táncolna!

De ha engedett volna Holhőf csábításának, most nem lehetne Borbála udvarhölgye! Hiszen kegyeletes ragaszkodása az ősi földhöz volt, ami megszerezte számára a királyné pártfogását...

— Hát legyen! — szólt Zsigmond hallható fogvicsorgatással.

— Kezet rá!

— Mikor kapom a pénzt?

— Mindjárt. Csak aláírjuk az okmányt — szólt Ulászló —, készen hoztam magammal. Tudtam, hogy testvérem nemcsak az én szép szememért tette meg a fárasztó lublói utat. Csak a summa helye maradt üresnek.

— Felséged, az elzálogosítást tartsuk egyelőre titokban! Ha ez most kipattan, az én hú szászaim megölnék és — tette Zsigmond hozzá dühösen — joguk is volna hozzá, mert ez az üzlet nem királyhoz méltó üzlet!

— Nos, Flórám, miről ábrándozol ott az ajtóban, míg mi ketten traccsolunk? — kérdezte mosolyogva Borbála.

— Arról, hogy holnap este sárga csizmában táncolok!

— Ó, ezek a lányok! — mondta Anna királyné fejcsóválva —, ilyen csacsiságokkal van tele a fejük!

VIII.

1412 március 15-én a lublóvári nagyteremben elfogyasztott udvari estebéd alkalmával feltűnt, hogy Ulászló király igen jókedvű volt. Még jobb kedvűnek látszott a magyar uralkodó. Szorgalmasan iddogált. Éltette a lengyel-magyar barátságot. Borbála, aki jól ismerte felséges férjét, látta, hogy ez a jókedv csak tettetés.

Amikor Rissdorf János Ő Felségét a huszonnégyszepesi város hű polgársága nevében éltette volt, a király koccintani akart vele, de keze annyira reszketett, hogy a bor végigfolyt a lengyel királyné csipkés selyemruháján.

Csak Flóra tudta, hogy mit jelent ez a remegés: — lelkiismereti furdalást.

Flóra a második asztal végén kapott helyet, még pedig Holhóf Vitus mester oldalán.

Szepesi német tájszólásban kérdezte tőle, hogy hol lehetne egy pár sárga-csizmát keríteni?

— Akármelyik lublói suszternél, kisasszony.

— Holnap délután veszek egyet, — mondta Flóra hangosan.

— Hitelbe is kapom — gondolta magában —, mint az udvar tagja. Az udvari kassza majd kifizeti. Azt mondta a királyné is, vegyek mindent, ami kell, a pénztár terhére.

Flórát nem hagyta békében a második szomszédja, egy gazdag lengyel nemes, Gladich Pál uram, Ulászló bennfentese és jobbkeze. Odaültették a szász előkelőségek közé, nyerve meg rokonszenvedőket, parolázzék velük. Különben olyan nagy úr, hogy az első asztalnál volna helye.

— Szászul beszélgetnek, nemzetes kisasszony? — szólt franciául. — Én is megtanulnám ezt a nyelvet, ha ilyen csinos professzornőm volna!

— Minek Uraságodnak a szász nyelv? — kérdezte Flóra.

— Hát nem lehessen tudni, hogy nem én leszek-e valamikor a cipszerek főfő-ura, amihez kedvem volna! Ha az urak lengyel alattvalók lennének — folytatta a bíró felé németül —, Ulászló király nekem adná Lubló várát és a városokat, helytartója lennék...

A bíró röhögött a beszéden, tréfának tartotta.

De Flóra tudta, hogy ez véresen komoly szándék.

Érdeklődni kezdett Gladich iránt. Ennek tetszett a leány. Kezdett neki szépeket mondani. Flóra igen szívesen hallgatta.

— Holnap majd együtt-táncolunk ugy-e? — szólt Gladich asztalbontáskor.

Flóra kis szobájában sárga csizmáról, bálról és arról álmodott, hogy Lublón fog székelni, mint lengyel helytartóné.

IX.

Másnap Flóra csak késő délután szabadulhatott el a királyné mel-
lől; lesietett a városba. Benyitott az első suszterhez.

— Sárga csizma? Volt vagy három párom, épp a kisasszony lábára
való.

— Hát hol van?

— Most vitte el egy szászi úr.

A második és harmadik helyen is ilyen választ nyert Flóra.

Csizma nélkül tért vissza a várba.

— Hát nem táncolok. — Hat óra! — Hét órára kezdődik a bál.

A szobája ajtaján kopogtatnak. A poprádi bíró nyit be.

— Kisasszony, van ám csizma nagy választékban!

Hol?

— Odalent a szállásomon.

Hozza fel!

— Szívesen, de előbb fizesse meg!

Miből? Nincs pénzem! Adja hitelbe! Az udvar megfizeti.

— Elhiszem, de nekem nem pénz kell!

Hát mi?

— Hát Sztojánfalva és a kúria!

— Megbolondult kegyelmed? — kiáltott fel Flóra indulatosan.

— Nem én! Mire jó a kisasszonynak az ócska ház és a míveletlen
föld? Amikor amúgy is az udvarban él. Ha akar, grófné is lehet, vehet
másutt szebb házat és jobb falut!

— De én már megmondtam százszor is, nem adom el apám jussát!

— Akkor nem kap csizmát. Pedig már szól a műzsika is. Csizma
nélkül nem táncolhat!

Mentő gondolat villant át Flóra fején.

Zsigmond királyra gondolt.

— Odaadom a csizmaért a falut, de csak zálogba. Ha visszaadom
a csizmát, visszakapom a birtokot is.

— Így nem alkuszunk! — röhögött a bíró — mit csináljak azután
a csizmával?

— Szánjon meg, és adja kölcsön!

— Nem lehet. Kell-e a csizma, vagy nem?

— Tegnap még a világ minden kincséért se adtam volna a falut,
de azóta olyasmi történt, hogy bíró uram és valamennyi szász sírna, ha
megtudná! De titok! Jól van, én nem vagyok király, miért legyen én
büszke néhány köre és rögre, mikor ő sem az. Jó van! Hozza a csizmát
és maguké a falu!

— Előbb írja alá a kisasszony a nevét erre a pergamenre!

— Ohó, bíró uram, várjunk csak! Mi lesz az öreg Valterommal?
Önök átveszik a falut, gondoskodniok kell az utolsó emberéről is!

— Isten neki! Kap Poprádon lakást és naponkint egy nagy kenyeret!
Beleírom a szerződésbe!

Sztojánfalvy Flóra eladta a faluját egy pár sárga csizmaért és egy
kenyérért.

X.

A bál igen fényes volt. Flóra nagy hatást keltett. A két király tündetőleg nem egyszer forgatta meg a cigányok muzsikája mellett. Leginkább azonban Gladich Pál táncoltatta meg. Valcerezés közben igen világos célzást tett arra a lengyel úr, hogy mit kíván a szíve.

Még tüzetesebb bámulója akadt a lánynak a cigányok vezérében, aki a szemével majd felfalta. Szünet közben mellette termett a hegedűjével és engedélyt kért, hogy csak neki muzsikálhasson. A Gladich Pál mellett ülő lány felé hajolt és vonójából napkeleti forrósággal telített szerelmi vallomást hegedült a könnyes szemű Flórának.

A cigányt azonban Borbála királyné magához intette. Erre Flóra ismét Gladich Pál ostromának volt kitéve. A lengyel majdnem levette lábáról, nagyon szívesen hallgatta szerelmi ömlengéseit, amikor Anna királyné odasietett.

— Nem nézhetem tovább! Gladich, ne bolondítsa ezt a leányt! Mit szólna hozzá a felesége, szoknyavadász? Jöjjön, leányom, ne hallgasson rá! Gladich zavarában azt dadogta: „Hiszen csak tréfáltam, Felséged!” Flóra elhalványodott. Borbála királyné engedélyével vissza is vonult nemsokára.

Másnap a királyné hiába kereste Flórát. Nem volt található. — Nem mer a szemem elé kerülni — szólta Borbála —, tudja, hogy még az éj folyamán megtudtam a sárga csizma cifra esetét. Hiú és gyenge teremtés! Vajjon hová lett?

Még nagyobb volt a csodálkozás, amikor másnap a cigányokat sem lehetett megtalálni. Eltűntek, mint a kámfor.

A szép lublói napok is véget értek. A királyok elutaztak. Kétségbeesve hallották a szepesiek a király árulását.

— Pénzért adott el bennünket! Pénzért! Igen, pénzért és Gladich Pál volt az, aki a zálogot, a tizenhárom szepesi várost és a három koronavárost birtokba vette Ulászló nevében. Ő volt az első lublói sztaroszta.

Mi lett Flórával? Az illésfalvi cigányok még most is regélnek Barna Mihályról, Rákóczi primásáról és leányáról: Czinka Pannáról.

Öreg cigánybanyák éneklik még most is Czinka Panna nótáját arról a nemes kisasszonyról, aki Lubló várában királyokkal táncolt és férjhezment az illésfalvi Barna-nemzetség ősehez, az első szepesi cigányprimáshoz.

Ha Poprádról az úgynevezett Akasztóhegyre megyünk, jobbra az úttól a réten romokat látunk. Azt tartja a poprádiak hite, hogy ezek romjai az elpusztult Sztojánfalvának, amelyet utolsó birtokosa, egy nemes kisasszony, eladott egy pár sárga csizmaért.

Lám Frigyes.